

saa langt fremrykket, ikke indlade mig paa en udførligere Udvikling heraf, men, forsaavidt Udvalget har i det Væsentlige fornyet et Forslag, som forhen har været gjort om andre Forandringer i Tiendeanordningen af 8de Jan. 1810, da maa jeg bemærke, at jeg allerede den Tid erklærede mig derimod, og at jeg fremdeles maa erklære mig derimod. Hvad jeg i Særdeleshed finder at indvende imod det Forslag, som er gjort af Udvalget, — hvilket i sin Tid har fundet en stor Fleerthed for sig her i Forsamlingen, men som jeg for mit Vedkommende ligesubdt maa fraraade, — det er, at det er unaturligt og uretfærdigt, stridende mod den oprindelige Besskaffenhed af Tienden og meget betænkeligt at tvinge Tiendeyderen til at afløse en Byrde, naar han ikke selv ønsker det. Der er gjort alt Muligt, for at han kan blive fri for denne Byrde, naar han ønsker det, og der er kun een Ting endnu, der kunde gøres, og som jeg meget ønsker, maatte blive gjort, og det er, at Staten, i en vis Række af Aar, vilde paatage sig de Udgifter, der ere forbundne med Naturaltiendens Forvandling til et Bederlag i Korn, efter de derom fastsatte Regler. Naar dette skete, var der gjort Alt, hvad der kunde gøres til Fordeel for Tiendeyderen, men at nøde ham til, naar han nu hellere indtil videre vil bære den Byrde, som hviler paa hans Jord, end udsætte sig for Følgerne af en Undersøgelse, hvorved der bestemmes et vist Bederlag for den, forekommer mig ikke at have Retfærdigheden imod sig. Der er i denne Henseende en stor Forskiel paa Tiendetagerens og Tiendeyderens oprindelige rettlige Stilling. Tienden er en Byrde, som ved den borgerlige og den kirkelige Magt er bleven lagt paa Besidderne af Jorderne, imod deres Villie, og det er altsaa naturligt, at Staten i en anden Periode ophævede denne Byrde, forsaavidt den er hæmmende for Landets Fremgang, og blot indemniserede dem, som havde erhvervet Rettigheder i saa Henseende, men at derimod den, som var blevet paalagt en Byrde, som man finder at være i og for sig trykkende, og som vistnok i sin Oprindelse har i høi Grad været det, — skal nødes til i Stedet for denne Byrde at paatage sig

en anden Byrde, som han ikke kan forudsee, om den ikke vil blive mere trykkende for ham, forekommer mig at være aldeles uberettiget. Der er blevet sagt, at der er enkelte Tiendeydere, som ere saa indskrænkede, at de ikke kunne indsee, at det er det Bedste for dem at faae Tienden bestemt, men det forekommer mig dog ikke at være nogen retfærdig Grund til, at man saa skal nøde en Privatmand til at gjøre det, som man finder er til hans Bedste, men som han selv ikke anseer derfor. Der til kommer, at Vedkommende kan have overmaade gode og fornuftige Grunde, hvorfor han for Tiden ikke ønsker Tienden afløst. Der er maaskee dem, der enten drive eller kunne ønske at drive deres Jord paa en saadan Maade, at de have aldeles ingen eller kun en ubetydelig Tiende at præstere, s. Ex. naar de anvende den til Dvægavl, eller til Dyrkning af Planter, af hvilke der ikke svares Tiende. I det Dieblik Tienden bliver afløst, skal Vedkommende derimod svare Bederlag af hvad hans Jord efter den sædvanlige Skik at dyrke Jorden paa kan indbringe, og at tvinge en Mand til at svare Afgifter efter en saadan Maalestof, naar han dyrker sin Jord paa en anden Maade, finder jeg at være unaturligt. I det Dieblik derimod han ønsker at faae Tienden afløst, er det ganske naturligt, at Bederlaget maa bestemmes med Hensyn til hvad Jorden under sædvanlig Drift kan indbringe, men naar han for sin Person ønsker at blive i sit nærværende Forhold, saa er der ikke nogen retfærdig Grund til at forbyde dette. Det er ogsaa vist, at han er udsat for, at Tiendebederlaget kan blive bestemt høit, — det berøver nemlig paa Undersøgelser, som anstilles af en Commission. Naar han frygter for, at den bliver ansat for byrdefuld for ham, og han derfor ønsker, at den vedbliver paa samme Maade, som hidtil, da er det Noget, man aldeles ikke kan fortænke ham i. Det er ogsaa muligt, at der kan indtræffe Conjuncturer, hvor man ikke finder Regning ved at betale en vis bestemt Afgift, nemlig, naar der, som ogsaa er udhævet af den ærede Forslagsstiller, indtræffer uheldige Aar, hvori Productionen er lille, men Priserne ere høie, altsaa Afgiften byrdefuld; ligesledes er det vist, at ved en saadan vilkaarlig